

Directie Natuur- en
Landschapsbescherming

DE MINISTER VAN CULTUUR, RECREATIE EN MAATSCHAPPELIJK WERK

Overwegende, dat het gebied "Schorren van de Eendracht", tevens omvattende de "Vlakte van kerken", voor zover gevormd door de hierna kadastraal omschreven percelen en gelegen in de gemeente Texel, van algemeen belang is uit een oogpunt van natuurschoon en om zijn natuurwetenschappelijke betekenis en mitsdien een natuurmonument is in de zin van artikel 1, onder b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572);

dat het natuurmonument deel uitmaakt van het Waddenzeegebied;

dat de verschillende gedeelten van het Waddenzeegebied, nader te onderscheiden in kwelders, slikken, platen en wateren, uit een oogpunt van natuurschoon en in natuurwetenschappelijk opzicht één samenhangend geheel vormen;

dat het Waddenzeegebied vanwege de ecologische functies die het vervult en de waarde van deze functies van zeer grote nationale en internationale betekenis is;

dat het onderhavige natuurmonument bestaat uit schorren, kwelders en slikken;

dat het natuurmonument wordt gekenmerkt door een verscheidenheid aan milieuomstandigheden;

dat zich in samenhang met en tengevolge van deze verscheidenheid in milieuomstandigheden een aantal typen levensgemeenschappen heeft ontwikkeld;

dat in het natuurmonument minder algemene tot zeldzame plantengemeenschappen voorkomen, waarvan verscheidene min of meer zeldzame plantesoorten deel uitmaken;

dat het natuurmonument fungeert als broed-, fourageer- en pleisterplaats voor een groot aantal vogelsoorten, waaronder voor ons land minder algemene tot zeldzame soorten;

dat sommige van deze vogelsoorten in grote aantallen worden aangetroffen;

dat het gebied van betekenis is uit een oogpunt van natuurschoon door zijn weidse en ongerepte karakter, mede in samenhang met de aangrenzende delen van het Waddenzeegebied;

Overwegende ten aanzien van de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument, dat hieronder niet alleen moeten worden begrepen het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis, maar ook de voor de avifauna noodzakelijke rust, de aan de vorming van het gebied ten grondslag liggende hydrologische en sedimentologische processen en de geomorfologische en bodemkundige structuur;

Overwegende ten slotte, dat de bescherming van het onderhavige natuurmonument niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd;

Gelet op artikel 7 en artikel 9, zevende lid, van de Natuurbeschermingswet;

Gezien de beschikking van 24 juli 1981, nr. NLB-46403, houdende het besluit, dat de aanwijzing als beschermd natuurmonument in overweging is ten aanzien van het gebied "Schorren van de Eendracht", tevens omvattende de "Vlakte van Kerken";

Gezien de omtrent de in overweging zijnde aanwijzing door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland ingezonden en van hun beschouwingen vergezeld schrifturen, alsmede de te zelfder zake door de Natuurbeschermingsraad en de Rijksplanologische Commissie uitgebrachte adviezen;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;

B E S L U I T :

- I. Aangewezen wordt als beschermd natuurmonument het gebied "Schorren van de Eendracht", tevens omvattende "Vlakte van Kerken", voor zover gevormd door al dan niet gedeeltelijke percelen, kadastraal bekend gemeente Texel, sectie A, nrs. 4020, 4021, 4022; een en ander zoals aangegeven op de bij deze beschikking behorende kaart BN94;
- II. Deze beschikking moet worden gezien in samenhang met de toelichting en met de toelichting bij de aanwijzing als staatsnatuurmonument van delen van de Waddenzee.

Van deze beschikking zal mededeling worden gedaan in de Nederlandse Staatscourant.

De Minister voornoemd,
namens deze,
de Directeur-Generaal
voor Natuurbehoud, Recreatie en Media,

Dr. J. Verhoeve

TOELICHTING

Algemeen

In deze toelichting wordt nader ingegaan op de specifieke kenmerken van het gebied "Schorren van de Eendracht", dat wordt gevormd door een begroeid deel "Schorren van de Eendracht" en een onbegroeid deel "Vlakte van Kerken". Zij moet worden gelezen in samenhang met de toelichting bij de aanwijzing als staatsnatuurmonument van delen van het Waddenzeegebied, waarvan de algemene beschrijving, relevant voor de toepassing van de Natuurbeschermingswet in het Waddenzeegebied, eveneens voor het gebied "Schorren van de Eendracht" geldig is. Het beschermd natuurmonument "Schorren van de Eendracht" is gelegen in de gemeente Texel en heeft een oppervlakte van ca 970 ha.

Natuurwetenschappelijke betekenis

Het natuurmonument is een belangrijk onderdeel van het Waddenzeegebied. Door de samenhang met de overige delen van het Waddenzeegebied moet de betekenis van dit gebied niet alleen worden gezien vanuit de eigen natuurwetenschappelijke waarde, maar ook vanuit de functie en plaats die het in het geheel van het Waddenzeegebied inneemt. De natuurwetenschappelijke betekenis van de buitendijkse terreinen wordt in belangrijke mate bepaald door de ornithologische en vegetatiekundige aspecten. Niettemin bepalen ook andere aspecten tegelijkertijd de grote natuurwetenschappelijke betekenis van dit gebied. Hierbij moet in de eerste plaats gewezen worden op het grote aantal soorten kleinere organismen die in grote massa's worden aangetroffen in de onbegroeide wadbodem. Deze vormen de basis voor een groot deel van het overige leven in het gebied.

Ook de relaties tussen de buitendijkse gronden en de aangrenzende polders zijn van betekenis.

Flora en vegetatie

De vegetatie en flora van het natuurmonument hebben een natuurlijk karakter. Alleen al omdat dergelijke kweldervegetaties relatief zeldzaam zijn - ze komen nog op slechts enkele plaatsen in het Waddenzeegebied voor - is er sprake van een bijzondere situatie.

Daarnaast wordt de betekenis van flora en vegetatie nog versterkt door de verscheidenheid in milieumomstandigheden in het gebied. Vooral de verschillen in vocht- en zoutgehalte zijn wat dit betreft van invloed.

Kenmerkende soorten zijn: Lamsoor, Obione, Zeealsem en Kweldergras.

Fauna

Wat de fauna betreft zijn vooral de in het gebied voorkomende vogels van belang.

Het natuurmonument "Schorren van de Eendracht" is onder andere van grote betekenis voor doortrekkende en overwinterende eenden, ganzen en steltlopers. Ook als rust-, rui-, broed- en voedselgebied is het samen met andere kustgebieden van zeer grote ecologische betekenis.

Het natuurmonument biedt uitstekende hoogwatervluchtplaatsen voor de diverse vogelsoorten, mede door de geringe vliegafstand tot de voedselgronden (weinig energieverlies). Doordat het aangrenzende binnendijkse gebied dunbevolkt en weinig ontsloten is, heerst er in het buitendijkse gebied in het algemeen een hoge mate van rust, die vooral voor ruiende vogels bijzonder belangrijk is, aangezien in de ruiperiode het vliegvermogen van deze vogels sterk afneemt. Af en toe wordt deze rust verstoord doordat tijdens hoogwater zeilplanken en andere kleine vaartuigen (te) dicht onder de kust door varen.

Als broedgebied is het natuurmonument vooral van belang voor Visdief, Noordse stern, Kluut, Tureluur en Kokmeeuw. Het natuurmonument is van bijzondere betekenis als voedselgebied voor de Rotgans. Periodiek fourageren er duizenden exemplaren van deze vogelsoort.

Van bijzondere betekenis is de zich uitbreidende broedkolonie van de Grote stern; van deze kolonies zijn er slechts enkele in Nederland.

Ten slotte is het natuurmonument van belang voor de Lepelaar, die hier in relatief grote aantallen voedsel vindt en er bovendien na de broedperiode bij hoog water dikwijls vertoeft.

Natuurschoon

Het gebied is uit een oogpunt van natuurschoon van betekenis door zijn weidse en ongerepte karakter. Deze betekenis is onlosmakelijk verbonden met het natuurschoon van de aangrenzende delen van het Waddenzeegebied, waarbij het onderhavige gebied een bijdrage levert aan het natuurschoon van het aangrenzende Waddenzeegebied. Voorts wordt de schoonheid van het gebied "Schorren van de Eendracht" mede bepaald door de weidsheid en ongerepteheid van zijn omgeving. Met nadruk moet er op gewezen worden dat de beleving van het natuurschoon kan worden beïnvloed door activiteiten die zich tot ver buiten de grenzen van het in deze toelichting bedoelde gebied afspelen.

Begrenzing

De begrenzing is gebaseerd op de natuurwetenschappelijke hoedanigheden van het natuurmonument en op de eigendomssituatie. Aan de kant van de Waddenzee grenst het natuurmonument aan het staatsnatuurmonument Waddenzee. Aan de eilandzijde wordt de grens bepaald door de buitenteen van de zeedijk.

Huidig gebruik en gewenst beheer

Het huidige gebruik en beheer van het natuurmonument, zoals dit sinds jaar en dag plaats vindt, kan worden voortgezet. Zo kan het vangen van kokkels, het pierensteken en het recreatief zeevissen in de huidige omvang en intensiteit worden gecontinueerd.

Werkzaamheden aan zeeverende dijken, behorend tot het geregeld onderhoud, kunnen op de daarvoor sinds jaar en dag gebruikelijke wijze worden voortgezet. Deze werkzaamheden zijn niet gebonden aan een vergunning ex artikel 12 van de Natuurbeschermingswet.

Vergunningen

Volgens artikel 12 van de Natuurbeschermingswet dient voor handelingen die de wezenlijke kenmerken van het beschermd natuurmonument aantasten, dan wel schadelijk voor de natuurwetenschappelijke betekenis of ontsierend zijn en die niet voorzien zijn in een op grond van artikel 14 tot stand gekomen beheersplan, vergunning worden aangevraagd. Dit dient krachtens artikel 13, eerste lid, per aangetekende brief te gebeuren. Er wordt op gewezen, dat de in artikel 12 van de Natuurbeschermingswet bedoelde verbodsbepalingen voor een ieder van kracht zijn.

Het is niet mogelijk op voorhand aan te geven wat in concrete gevallen wel en wat niet zal zijn toegestaan. Dit hangt samen met de gevariëerde opbouw van het natuurmonument en met het feit dat handelingen in aard en intensiteit kunnen verschillen. Van geval tot geval zal moeten worden vastgesteld of een vergunning al dan niet vereist is.

De consultant Natuurbehoud van het Staatsbosbeheer zal hierover uitsluitend kunnen geven.

Teneinde wat betreft het voorgaande de gedachten te bepalen, wordt hierna een aantal voorbeelden gegeven van handelingen, waarvoor een vergunning vereist kan zijn:

- Bouwen in de zin van artikel 1 van de Woningwet;
- plaatsen of aanleggen van - al dan niet aan hun bestemming onttrokken - voer- en vaartuigen, caravans en tenten;
- aanbrengen of aanleggen van oeverbeschoeiingen;
- leggen of aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen, installaties of apparatuur;
- aanleggen of verharden van wegen, banen of parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere oppervlakteverharding van enige omvang;
- aanbrengen of inrichten van recreatieve voorzieningen;
- ontgronden, bodem verlagen, aanleggen van waterlossingen, ophogen, egaliseren, ontginnen enz.;
- scheuren van grasland;
- opslaan, storten, bergen of deponeren van al dan niet afgedankte of aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen of producten;
- beoefenen van vormen van gemotoriseerde buitensport (motorsport, modelvliegtuigsport e.d.);
- verrichten van handelingen die wijziging of intensivering van het bestaande bodemgebruik beogen of ten gevolge kunnen hebben;
- aanwenden van bestrijdingsmiddelen, groei- en stoorstoffen, kunstmeststoffen en organische meststoffen, zowel op het land als in het water.

Beheersplan

De wet geeft in artikel 14 de mogelijkheid met de eigenaar en gebruiker een beheersplan op te stellen. Dit beheersplan komt tot stand op vrijwillige basis. Met het beheersplan wordt allereerst beoogd, dat het voor het natuurmonument gewenste beheer zal worden uitgevoerd. Daarnaast brengt het beheersplan met zich, dat de eigenaar en gebruiker duidelijkheid verkrijgen over handelingen als bovenbedoeld en handelingen die zouden moeten worden nagelaten in verband met het behoud van de kwaliteiten van het natuurmonument.

Ingevolge het derde lid van artikel 12 van de wet is voor handelingen, welke zijn voorzien in het beheersplan, géén vergunning vereist.

Op grond van de wet kunnen de betrokkenen een vergoeding krijgen voor de uit het beheersplan voortvloeiende kosten, die redelijkerwijs niet voor hun rekening behoren te komen.

Bevorderd zal worden dat voor het onderhavige natuurmonument beheersplannen worden opgesteld. Vooruitlopend hierop verricht thans het Rijksinstituut voor Natuurbeheer onderzoek naar het voor het natuurmonument gewenste beheer. Beheersplannen dienen aan te sluiten op de doelstellingen en beleidslijnen, zoals neergelegd in de Nota over de Hoofdlijnen van de Ontwikkeling van de Waddenzee, welke de procedure van de Planologische Kernbeslissing heeft doorlopen, alsmede op de beheersplannen die voor delen van het staatsnatuurmonument Waddenzee worden ontwikkeld, in aansluiting op de toelichting bij de aanwijzingsbeschikking van dit staatsnatuurmonument. Het ligt in de bedoeling om in deze beheersplannen de omvang en intensiteit van kokkelvisserij, pierensteken, recreatieve zeevisserij en jacht nader te regelen, vooruitlopend op een op te stellen beheersplan aansluitend op het beheersprogramma Flora en Fauna, dat door het Coördinatie-college Waddengebied wordt voorbereid.

Tevens ligt het in de bedoeling om in een convenant tussen het Waterschap Texel, Rijkswaterstaat en CRM het dijkbeheer nader te regelen.

De consulent Natuurbehoud van het Staatsbosbeheer is gaarne bereid inlichtingen te verschaffen over de mogelijkheden van een beheersplan. Het kantoor van de consulent in de provincie Noord-Holland is gevestigd te Haarlem, Klein Heiligland 84. Het telefoonnummer is 023-319021.